

ΤΑΞΗ: Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ

Υπεύθυνη Ομάδας Λατινικών: ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΧΑΝΤΖΟΥΛΗ
Επιμέλεια διαγωνίσματος: ΣΤΕΦΑΝΙΑ ΜΑΚΟΥ

Α. ΚΕΙΜΕΝΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ 1^ο

Fit magna caedes. Sedulius, dux et princeps Lemovicum, occiditur; dux Arvernorum **vivus** in fugā comprehenditur; signa militaria LXXIII (septuaginta quattuor) ad Caesarem referuntur; magnus numerus hostium capitur atque interficitur; reliqui ex fugā in civitates discedunt. Postero die ad Caesarem legati mittuntur. Caesar iubet arma tradi ac principes produci. Ipse pro castris consedit; **eo** duces producuntur.

ΚΕΙΜΕΝΟ 2^ο

Tu hominem investiga, quaeso, summāque diligentīā vel Romam mitte vel Epheso rediens tecum deduc. Noli spectare quanti homo sit. Parvi enim preti est, qui tam nihili est. Sed, propter servi scelus et audaciam, tanto dolore Aesopus est adfectus, ut nihil ei gratius possit esse quam recuperatio fugitivi.

ΚΕΙΜΕΝΟ 3^ο

Sed paulo post filius eius castra hostium praeterequitavit et a duce hostium his verbis proelio laccessitus est: «Congrediamur, ut singularis proelii eventu cernatur, quanto miles Latinus Romano virtute antecellat». Tum adulescens, viribus suis confisus et cupiditate pugnandi permotus, **iniussu** consulis in certamen ruit; et fortior hoste, hastā eum transfixit et armis spoliavit. Statim hostes fugā salutem petiverunt. Sed consul, cum in castra revertisset, adulescentem, cuius operā hostes fugati erant, morte multavit.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να μεταφράσετε το **1ο** και το **2ο** κείμενο.

Μονάδες 20

B1. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως **Σωστές** ή **Λανθασμένες**, σύμφωνα με την εισαγωγή του σχολικού σας εγχειριδίου.

1. Σύμφωνα με την ιστορική διαίρεση της ρωμαϊκής λογοτεχνίας, διακρίνονται η δημοκρατική και η αυτοκρατορική εποχή.
2. Η δουλική μίμηση των αρχαιοελληνικών προτύπων δεν αποτελεί χαρακτηριστικό της ρωμαϊκής λογοτεχνίας.
3. Ο Ιούλιος Καίσαρας έγραψε Ποίηση της εξορίας.
4. «Η συνωμοσία του Κατιλίνα» είναι έργο του Σαλλούστιου Κρίσπου.
5. Ο Λουκρήτιος έγραψε και ηρωικό έπος, εκτός από φιλοσοφικό.

Μονάδες 10

B2. Να εντοπίσετε στα παραπάνω κείμενα από μία ετυμολογικά συγγενή λέξη της λατινικής για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις της νεοελληνικής γλώσσας:

πρόσφυγας, σινιάλο, δημοπρασία, υποκριτής, πυγμή

Μονάδες 10

Γ1. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις / συνεκφορές:

magna caedes: την αφαιρετική του ίδιου αριθμού με το επίθετο στον συγκριτικό βαθμό

Sedulius: την κλητική του ίδιου αριθμού

civitates: τη γενική του ίδιου αριθμού

principes: την ονομαστική του άλλου αριθμού

parvi: τους τρεις βαθμούς του επιρρήματος

nihili: την αιτιατική του ίδιου αριθμού

tanto: την ίδια πτώση του άλλου αριθμού στο ουδέτερο γένος

dolore: την κλητική του ίδιου αριθμού

nihil: την αφαιρετική του άλλου αριθμού στο ίδιο γένος

proelii: την ονομαστική του άλλου αριθμού

viribus: την αιτιατική του ίδιου αριθμού

fortior: την αφαιρετική του ίδιου αριθμού στον υπερθετικό βαθμό του θηλυκού γένους

Μονάδες 15

Γ2. Να γράψετε τους ρηματικούς τύπους που ζητούνται:

(Για τους περιφραστικούς τύπους να λάβετε υπόψη σας το υποκείμενο του ρηματικού τύπου στο κείμενο.)

Fit: το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα και στις δύο φωνές

referuntur: το ίδιο πρόσωπο του άλλου αριθμού στην άλλη φωνή
capitur: το απαρέμφατο ενεστώτα στην ίδια φωνή
iubet: το γ' πληθυντικό της οριστικής του μέλλοντα στην ίδια φωνή
investiga: την αφαιρετική του σουπίνου
mitte: το β' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του παρακειμένου στην ίδια φωνή
deduc: το απαρέμφατο παρακειμένου στην ίδια φωνή
sit: το β' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του συντελεσμένου μέλλοντα
est adfectus: τον ίδιο τύπο στην παθητική περιφραστική συζυγία
possit: τον ίδιο τύπο στην οριστική του ενεστώτα
laccessitus est: τη μετοχή του ενεστώτα στην ονομαστική πληθυντικού στο ουδέτερο γένος
transfixit: τη δοτική του γερουνδίου
revertisset: το απαρέμφατο του μέλλοντα
multavit: το β' πληθυντικό της υποτακτικής του παρατατικού στην ίδια φωνή

Μονάδες 15

Δ1α. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους υπογραμμισμένους όρους των κειμένων:

vivus: είναι ..... στο .....
eo: είναι ..... στο .....
iniussu: είναι ..... στο .....

Μονάδες 6

Δ1β. Αφού προσδιορίσετε το συντακτικό φαινόμενο που υπάρχει στις παρακάτω φράσεις των κειμένων (μονάδες 3), να τις αναδιατυπώσετε με ισοδύναμο τρόπο, όπως στο παράδειγμα (μονάδες 6).

ΦΡΑΣΗ	ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ	ΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΣΗ ΜΕ ΙΣΟΔΥΝΑΜΟ ΤΡΟΠΟ
<i>quam recuperatio</i>	β' όρος σύγκρισης	<i>recuperatione</i>
Noli spectare		
propter scelus		
paulo post		

Μονάδες 9

Δ2α1. Στην περίοδο **“Fit magna caedes (ενν. ab eis)”** να αναγνωρίσετε το είδος της σύνταξης (μονάδα 1) και να την μετατρέψετε στην αντίθετη (μονάδες 3).

Μονάδες 4

Δ2α2. Στην περίοδο **“Congrediamur, ut singularis proelii eventu cernatur, quanto miles Latinus Romano virtute antecellat”** να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο με εξάρτηση από το «Dux hostium incitavit adulescentem» (μονάδες 4).

Μονάδες 4

Δ2β1. **“ut nihil ei gratius possit esse quam recuperatio fugitivi”:** Να αναγνωρίσετε το είδος της παραπάνω δευτερεύουσας πρότασης (μονάδα 1), να αιτιολογήσετε τον τρόπο εκφοράς της (μονάδες 2) και να δηλώσετε τη συντακτική της λειτουργία (μονάδες 2).

Μονάδες 5

Δ2β2. Στο χωρίο που δίνεται **“Sed consul, cum in castra revertisset, adulescentem, ... morte multavit”** αφού εντοπίσετε τη δευτερεύουσα πρόταση (μονάδες 1), να τη μετατρέψετε σε μετοχή (μονάδες 1).

Μονάδες 2

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !!!

ΑΡΕΙΤΟΛΜΟ

Δάφνη - Αγ. Δημήτριος